

Təhsildə yeni keyfiyyət mərhələsi başlayır

Mikayıl CABBAROV: “Biz potensialımızə artırımaqla, innovasiyalarə genişləndirməkə Azərbaycan regionunun təhsil mərkəzinə çevirməyi hədəfləmişik”

Bu gün Azərbaycanada yeni təhsil illi başlayır. Hər növbəti təhsil illi həmişə ötən təhsil ilinin yekunları nə nə qiymətləndirilmiş il də tələmətdər olur. Azərbaycan təhsilinin yeni mərhələyə hansı uurlar, problemlər və perspektivləri qəddəmə qoymasın, ümumiyyətlə, təhsilimizin mövcud durumunu həmsöhbətimiz təhsil naziri Mikayıl CABBAROVla müzakirə etdik.

Ali məktəb qəbul prosesində ciddi dəyişikliklər nəzərdə tutulur

- Cənab nazir, ali məktəblərə qəbulun statistikası nə görürsünüz? Ötən 3 ildə təhsilin nəticələrinin getdikcə yaxşılaşdığını söyləyə bilərsiniz. Bu il təhsildəyən həyətəki müsbət keyfiyyət dəyişikliyini keçidin bəllənəcəkdirmi?

- Öncə yeni tələlə ilinin bəlləməsinə münasibətlə bütünlə təhsil ictimaiyyətinə müəllimləri, təhsil alanları, valideynləri ürəkən təbrik edir, uurlar arzulayram.

Ötən gün Prezident İlhamyəliyevin iştirakı ilə IT STEP akademiyası nə nə açılışı ölkəmizdə informasiya texnologiyalarə sahəsində ilk peşəixtisas təhsili ocağı nə yaranması ilə yadda qaldı. Eyni zamanda, bu tələlə ilində Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyətinə bəlləməsinə də ali təhsilimizin inkişafı və beynəlmilləməsinə yeni halqa olacaq.

Bəli, bəli, ötən ildə nə nə tələləmələ təhsil sahəsində bəlləmələri keyfiyyətcə yeni mərhələnin bəlləmələri Maksimalist oldu. Umuzdan hələ zamanın nəticələrinə daha də yüksək olması nə istəyirik. Biz ölkə rəhbərliyinin təhsilin bütünlə sahələrinin inkişafı ilə bəlləmələri qəddəmə qoydu. U məqsədlərə nə nail olmaq üçün gücümüzü səfərləmələri etmişik. Məmnunamıq, artıq 3 ildir hər bir ixtisas qrupu üzrə nəticələrlə yüksəlir. Bu günə göstərir ki, apardığımız islahatlar hər hansı bəlləmələri rafiməkanıvətəyə ixtisas qrupu ilə məhdudlaşdırmağı hər bəlləmələri ağırdın nailiyyətlərinə təsir edir.

Buraxılış imtahanları nə nə nəticələrinə ki irəliləyişlər özünü qəbul imtahanlarında da büruzə verdi. Bəlləmələri ki, ötən il illərlə məqayisədə qəbul imtahanlarında iştirak edənlə abiturientlərin sayı azalsa da, 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin mütləq sayı artıb. 2016-2017-ci tələlə illi üçün qəbul imtahanları nə nə nəticələrinə müsbət dinamika müəhidə edilir. Bəlləmələri ki, bu il qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı rekord miqdarda - 34475 nəfər (43,9%) tələlə kil edib ki, bu da ötən ilki göstəricidən 3,9%, 2014-cü ildəki göstəricidən isə 9,2% artıqdır. 2015-ci ildə 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 33 198 nəfər (40%), 2014-cü ildə isə 32 159 nəfər (34,7%) tələlə kil edib. Bunu riyazi formullar da təsdiq edir.

Eyni zamanda, tələlə bəlləmələri qəbul imtahanlarında iştirak edənlə 200-dən artıq bal toplayan abiturientlərin nəticələrinə görə keyfiyyət göstəriciləri yüksəlib.

Digər bir məsələ isə keçid bəlləmələri. Bu, ali təhsilə çəxət il bəlləmələri olan bir məsələdir. Dünyada bununla bəlləmələri iki təcrübə var. İlk nümunə keyfiyyətlə bəlləmələri - ali təhsilə giriş bəlləmələri məhdudiyətinin qoyulması. Bəlləmələri praktika dünyada mövcuddur. Bu gün Azərbaycan da bu modeldə istifadə edir. Hətta beynəlxalq səviyyəli test imtahanları nə nə nəticələrinə eyni ölkədə universitetlərin rəyinq məsələləri görə dəyərlənir. Universitetlərlə qəbulda keyfiyyətlə bəlləmələri qoyulan bəlləmələri məhdudiyətlə həmişə məmək bazarı nə nə tələlə bəlləmələri. Biz həmişə son iki ildə ali təhsil müəssisələrinə bir sıra prioritet ixtisaslar üzrə minimal keçid balları nə artırımağı qəddəmə. Yəni, burada qəddəmə qoyulan məqsəddə odur ki, ali təhsil müəssisələrinə öz potensialı və profilini nə nə tələlə mələlə ixtisaslar, onları nə sayı və səfərləmələri müyyənləndirməlidirlər.

İkinci məsələyə hələ istəyən ali təhsil ələləmələri hüququ verməkdir. Burada önə çəkilən əməllə təhsil qəddəmələri. Bir çox ölkələrlə ali təhsilə yiyələmələri məmələ arzusunu hələlə kəsə bu hüququ verir. O qəddəmələri ki, vətəndə öz təhsil xərçini tam qəddəmələri üzrə nə nə götürür. Ali təhsilin qəddəmələri “bilik iqtisadiyyat” və ya “post səmələ” dövrü üçün

u?urlu?urlu bir model kimi d?y?rl?ndirilir. Bu, d?lk?d? insan kapital?n?n keyfiyy?tini m?sb?t t?sir edir, e? yerl?rinin yarad?lmas? v? iqtisadiyyat?n inki?af? il? s?x ba?l?d?r.

T?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?nda da q?bul plan?n?n l??vi n?z?rd? tutulur. Bu is? universitetl?rd?n daxili qiym?tl?ndirm?y? v? yekun imtahana olan yana?maya yeni bax?? t?l?b edir.

Yuxarıda qeyd etdiyim mövzular?n h?r biri c?miyy?td? müzakir? edilm?lidir. Bu m?s?l?l?rd? dövl?tin iqtisadi siyas?ti v? strukturu, h?mçinin ictimai siyas?tl? s?x ba?l?d?r.

- Bel? bir yana?ma var ki, bir u?a?a ç?kil?n x?rc m?kt?b? q?d?r m?rh?l?d? daha vacibdir, n?inki t?hsilin dig?r s?viyy?l?rind?, o cüml?d?n ali t?hsild?...

- Tamamil? do?ru qeyd edirsiniz. Apar?lan t?dqiqatlar bunu birm?nal? t?sdiq edir. T?hsilin bu m?rh?l?sinin vacib oldu?unu v? bununla ba?l? ölk? r?hb?rliyinin v? Heyd?r Aliyev Fondunun prezidenti, ölk?mizin birinci xan?m? Mehriban Aliyevanın xüsusi yana?mas?n? qeyd etm?k laz?md?r. Bir neç? ay bundan ?vv?l Azərbaycan Respublikas? Nazirl?r Kabinetinin "U?aqlar?n m?kt?b? haz?rl??n?n t??kili m?s?l?l?ri" haqq?nda q?bul etdiyi q?rar m?kt?b? q?d?r haz?rl??n ç?rçiv?sini geni?l?ndirm?y? yeni t?kan ver?c?k.

Bu, h?r k?sin mara??ndad?r. Biz m?kt?b? haz?rl?q i?ini geni?l?ndirm?k üçün ilk növb?d? e?l? ümumi t?hsil m?mü?ssis?l?rinin infrastrukturundan istifad? etm?y? q?rar verdik. Y?ni, bildiyiniz kimi, yeni t?dris ilind?n ümumi t?hsil m?kt?bl?rind? 5 ya?l? u?aqlar?n dövl?t hesab?na m?kt?b? haz?rl?q t?hsilin? ba?lan?lacaq. Art?q bununla ba?l? T?hsil ??çil?rinin Pe?kar ?nki?af? ?nstitutunda UNICEF-in maliyy? v? metodiki d?st?yi il? t?lim proqram?na start verilib. "T?limçil?r haqq?nda" adlanan bu proqrama ?sas?n m?kt?b? haz?rl?q qruplar?nda d?rs dey?c?kl? mü?lliml?r t?limatland?r?l?r.

Orta t?hsild? burax?l?? imtahanlar?n n?tic?l?ri yax??la??b

- Orta t?hsild? son vaxtlar apar?lan ?sas d?yişiklikl?rd?n biri d? m?kt?bl?rd? t?mayüll??m?nin t?tbiqidir. Bu, hans? z?rur?td?n yarand??

- Ümumi t?hsilin t?mayüll? üzr? t??kilini bu sah?nin keyfiyy?tinin yüks?ldilm?sini üçün görülm?li?rd?n biri saymaq olar. T?mayüll??m? müvafiq f?nl?ri ?hat? ed?n t?hsil sah?l?ri üzr? f?rql?n?n ?agirdl?rin istedadlar?n?n, onların potensial imkanlar?n?n realla?mas?na v? ümumi inki?af?na ?h?miyy?tli d?r?c?d? t?sir göst?r?n prosesdir. M?qs?d t?hsild? seçimini etmi? ?agirdl?r? öz potensillər?n? realla?d?rmaq üçün bütün imkanlar? yaratmaq d?r.

Öt?n t?dris ilind? 58 m?kt?bd? 176 sinif komplektind? t?xmin?n 3700 n?f?r? yax??n ?agird X sinifd? t?mayüll?r üzr? t?dris c?lb olunub. Yeni t?dris ilind?n t?mayüll??m? üzr? co?rafiya geni?l?ndiril?rk ölk?nin 5 ??h?v? 36 rayonu üzr? 124 m?kt?bd? t?tbiq olunacaq ?ndiy?d?k?ld? olunan n?tic?l?rin t?hlili göst?rir ki, tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?mayüll??m?nin t?tbiqi ?agirdl?rin meyil v? arzular?na uy?un t??kil edildiyi üçün onlarda t?lim mara?? xeyli art?r?b, m?kt?bl?l?rin t?hsil nailiyy?tl?rin? müsb?t t?sir edib.

- D?rslik problemi ictimaiyy?t t?r?find?n daim müzakir? olunan ciddi m?s?l?l?rd?ndir. Son ill?rd? bu sah?d?n hans? d?yişiklikl?r edilir? Bugünkü d?rslikl?rimiz t?dris standartlar?na tam uy?undurmu? Bu probleml? ba?l?n? dey? bil?rsiniz...

- Biz bu il çap edil?n d?rslikl?rin yerl?r? çatd?r?lmas? prosesini bir q?d?r tez h?yata keçirdik. D?ündük ki, ?agirdl?rin bir m?kt?bd?n dig?r m?kt?b? yerd?yi m?si, birinci sinf? ged?c?k ?agirdl?rin say?n?n d?qiqlikl? mü?yy?n edilm?sinin mümkünsüzlüyü d?rslikl?rl? t?minatda ç?tinlik yaradar. Bu bax?mdan valideynl?r? v? ?agirdl?r? müraci?t etdik ki, göst?ril?n vaxtad?k d?rslikl?ri t?hsil ald?qlar? m?kt?bl?rd?n ?ld? etsinl?r.

Sual?n z?n dig?r hiss?sini g?ldikd? is? qeyd ed? bil?r?m ki, d?rslik seçimind? ??ffaf?? t?min etm?k m?qs?dil? xüsusi sayt yarad?l?b. Bununla ba?l? davaml? ictimai r?y öyr?nilir. Y?ni, d?rslikl?rin yaz?lmas? prosesind? müt?xəssisl?rin v? ictimaiyy?tin d?r?y v? t?klifl?rinin n?z?r? al?nmas?na üstünlük verilir.

Bir m?sl?ni d? vur?ulay?m ki, elektron d?rslikl?r? xüsusi ön?m veririk. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n yarad?lm?? e-elektron d?rslik portal?nda (www.e-derslik.edu.az) 143 elektron kitab var. Onlardan 121-i d?rslik, 22-si mü?llim üçün memetodiki v?saitdir. İnternet? ç?x??a olan h?r?k?s? ist?diyi d?rslikd?n yararlanabil?r. Bu gün? q?d?r portalda daxil olanlar?n say? 1 009 766 n?f?rdir.

- **Burax?l?? imtahanlar?nda ?agirdl?rin göst?ricil?rind? d? müsb?t dinamika mü?ahid? edilir. Bu dinamikan?n rayonlar üzr? bölgüsünü mü?yy?nl??dirmisinizmi?**

- Son ill?rd? IX sinifl?r üzr? n?tic?l?r daha ür?kaçand?r. 2012-ci ild? iki m?zundan biri, bu ilki IX sinifl?r üzr? burax?l?? imtahanlar?nda h?r 3 m?zundan ikisi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. Bu göst?rici öt?n ilki göst?ricid?n 2,7 faiz daha yax??d?r.

H?mçinin XI sinifl?r üzr? imtahanlarda m?zunlar?n 65 faizi bütün f?nl?rd?n müsb?t qiym?t al?b. 2014-2015-ci t?dris ill?ri üçün 9-cu sinif burax?l?? imtahan?nda n?zif n?tic? göst?rmi? v??agird say? nisb?t?n çox olan 6 rayon pilot olaraq seçilib. Bu rayonlar Astara, A?cab?di, C?lilabad, Masall?, Saatl? v? Sabirabad üçün, inki?afyönümlü planlar haz?rlan?b v? h?yata keçirilib.

Öt?n ill? müqayis?d? h?r iki f?nn üzr? müsb?t qiym?t alanlar?n say?nda Astara rayonu üzr? 22 faiz, A?cab?di rayonu üzr? 15 faiz, Sabirabad rayonu üzr? 14 faiz, Masall? rayonu üzr? 11 faiz, C?lilabad v? Saatl? rayonlar?n h?r biri üzr? 9 faiz art?m mü?ahid? edilib. Bununla yana??, dig?r bölg?l?rd? d? IX sinif m?zunlar?n n?tic?l?ri yax??la??b. Bel?ki, ??mkird? 13 faiz, G?d?b?yd? 10 faiz, Lerikd? 9 faiz, Salyanda 8 faiz, Hac?qabul, Beyl?qan, ?mi?li, Zaqatala v? Qobustan rayonlar?n h?r biri üzr? 7 faiz müsb?t dinamika qeyd? al?n?b. Biz n?tic?l?ri ciddi t?hlil edirik v? ona uy?un t?dbirl?r h?yata keçiririk.

Yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b

- **Haz?rda mü?lliml?rin i??q?bulu prosesi nec? t?nziml?nir? Ümumiyy?tl?, vakansiyalar?n gizli?dilm?si i hallar? mövcuddurmu?**

- **Bu** Bugün mü?lliml?rin i??q?bulu m?rk?zl??dirilmi?, qaydada apar?l?r. Biz mü?llim pe??sinin nüfuzunun art?r?lmas?n?, onun yüks?k biliy? sahib olmas?n?, habel? pedaqoji t?hsil bilikli g?ncl?rin c?lb olunmas?n? ist?yirik.

Bilirsiniz ki, art?q bir neç? ildir ki, mü?lliml?rin i??q?bulu elektron proqram t?minat? il? h?yata keçirilir. Bu il respublikan?n ümumt?hsil mü?ssisil?rind? olan 3346 vakansiya müsabiq?y? ç?xar?l?b. Müsabiq?d? i?tirak etm?k üçün müraci?t ed?nl?rin indiy?d?k? görünm?mi? sayda 3131779 n?f?rinin elektron ?riz?si t?sdiq edilib. Ümumilikd? 2365 mü?llim i??q?bul olunub.

Son dövrl?rd? apar?lan m?qs?dyönlü i?l?r n?tic?sind? mü?llimlik pe??sini seç?n yüks?k ball? m?zunlar?n say?? xeyli art?b. M?sl?n, öt?n t?dris ilind? yüks?k balla pedaqoji ixtisaslar? seç?n t?l?b?l?rin say? 10 d?f? art?b. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n son 3 ild? birinci yerd? mü?llimlik ixtisas?n? seç?n 500 v? ya daha art?q bal toplayan 300 n?f?r t?l?b?y? 100 manat d?y?rind? t?qaüd verilir.

Mü?llimlik ixtisas?n? seç?n t?l?b?-g?ncl?rl? apar?lan sosioloji sor?unun n?tic?l?ri göst?rir, ki, bu g?ncl?r dü?ünölmü? ??kild?, ür?kl?rinin hökmü il? v? böyük h?v?sl? müq?dd?s, ??r?fli, eyni zamanda, m?suliy?tli pe?? olan mü?llimliyi seçib?l?r. Bel?ki, sor?uda i?tirak ed?n t?l?b?l?rin 70-80 faizi mü?llim pe??sini sevdikl?rini bildirir.

- **Bu il h?m d? onunla yadda qald? ki, T?hsil Nazirliyi mü?lliml?rin ixtisasart?rma t?hsilil?ba?l?, bütövlükd? pedaqoji i?çil?rin pe??kar inki?af? il?ba?l? yeni yana?mas?rgil?di. T?hsil i?çil?rinin Pe??kar ?nki?af? ?nstitutunun yeni t?qdimat? t?hsilimizd? n?yi d?yi??c?k?**

- **T?hsilin keyfiyy?ti mü?llimin s?viyy?sind? ba?l?d?r. B?li?T?hsilin ?nki?af? üzr? Dövl?t Stratejiyas?nda mü?lliml?rin pe??karl??n?n art?r?lmas? ayr?ca bir istiqam?tin mövzudur. Günün t?l?bl?rin? uy?un mü?llim ordusu haz?rlamaq v? onlar? davaml? inki?afa sövq etm?k xüsusi diqq?t ist?yir. Öt?n ilin sonunda Bak? Pedaqoji Kadrlar?n**

xətişəsartırma v? Yenid?n Haz?rlanmas? ?nstitutunun h?m?ad?, h?m?d? funksiyas? d?yi?dirilmi?dir. Pedaqoji hey?t
üçün yeni modul-kredit v? r? qab? t? sasi? t?liml?r sisteminin yarad?lmas? istiqam?tind? i? gedir. Haz?rda institut öz i?ini
bu alqoritmd? t?nziml?yir: Mü?lliml?rin t?lim ehtiyaclar?n?n mü?yy?nl??dirilm?sini; Ehtiyaclara uy?un t?lim paketl?rinin
haz?rlanmas?; ?xtisəsartırma t?liml?rinin birba?a institutda deyil, tender yolu il? seçilm? universitet v? ya ?lav? t?hsil
mü?ssisil?rind? apar?lmas?.

Dü?ünürük ki, bu, ixtisəsartırma t?liml?rinin keyfiyy?tini yüks?ld?c?k v? universitetl?r, ?lav? t?hsil mü?ssisil?rini
aras?nda sa?lam r? qab? t? d?st?kl?y?c?kdirc. ?nstitut keyfiyy?tini n?zar?tij, qiym?tl?ndirm? v? sertifikatlasma s?l?l?rini öz
öhd?öhd?sind? saxlay?r?n Vahid standartlas?sas?nda haz?rlanmas? ixtisəsartırma t?liml?rinin bir qurum t?r?find?n
keçirilm?sini, dig?r qurum t?r?find?n qiym?tl?ndirilm?sini d? ??ffaf?? v? keyfiyy?ti yüks?ltm?y? xidm?t etm?lidir.

Ba?c? Ba?qa? bir vacib m?s?li? mü?lliml?r üçün elektron ixtisəsartırma proqramlar?n?n haz?rlanmas?d?r.
?xtisəsartırma proqramlar?n?n n?z?ri-informativ hiss?l?rinin elektronla?d?rlmas? h?r m?nada i?i xeyli yüngüll??dirir.

- **Mikayıl mü?llim, bu il h?m?d? c?nab Prezidentin s?r?ncam? il? “?n yax?? mü?llim” “?n yax??**
m?km?kt?b” müsbətiql?rinin qaydas? d?yi?diril?dir. T?hsild? inki?af v? innovasiyalar üzr? qrant layih?l?rinin
maliyy?l??dirilm?sini n?z?rd? tutulub. Sizc?, bu, t?hsild? n?yi d?yi??c?k?

- Birincisi, bu, f?aliyy?tin daha h?d?fli v? seçimli qurulmas?na xidm?t ed?c?k. C?nab Prezidentin s?r?ncam?na
sas?n, ?n yax?? ümumi t?hsil mü?ssis?sini v? ?n yax?? mü?llim mükafatlar? üçün Azərbaycan Respublikas?n?n dövl?t
büdcbüdc?sind? h?r il üzr? n?z?rd? tutulan v?sait t?hsild? inki?af v? innovasiyalar üzr? qrant layih?l?rinin h?yata
keçirilm?sini yön?ldil?c?k. S?r?ncam imkan verir ki, bu proses t?k ümumi t?hsil m?kt?bl?ri, mü?lliml?r deyil, eyni
zamanda, ilk pe??, orta ixtisəs v? ali t?hsil mü?ssisil?ri d? c?lb olunsun. Bununla, universitetl?r d? öz ideyalar?n?,
yana?malar?n? ortaya qoya bil?c?kl?r.

?vv?li ill?rd? yüzrl? ümumi t?hsil m?kt?bl? f?rql?ndirildi, mükafatlar t?qdim edildi. Bundan sonra ayr?-ayr?
f?rdl?rin deyil, h?min? ??xsl?rin t?hsil? ver?c?yi töhf?l?r, qiym?tl?ndirilm?y? ba?lanacaq. Haz?rk? dövrd? apar?c?
r mü?x?ssisil?rin, onlar?n mü?lliml?rinin ideyalar?na ehtiyac var. Bu da innovasiyalar?n, kreativ yana?malar?n? t?hsil?
g?tirilm?sini xidm?t ed?c?k.

- **Bu gün apar?lan islahatlarda m?kt?b direktorlar?n?n seçimi d? c?miyy?tini diqq?tind? olan**
m?s?lil?rd?ndir...

- Bu gün direktorlardan idar?etm?d? yeni v?rdil?r? yiy?l?nm?, t?dris mühitinin ??ffaf??n?n t?min edilm?sini,
f?t??bbüskarlıq v? m?kt?bin c?miyy?tin vacib haqlas? kimi rolun d?rk etm? kimi ?sas keyfiyy?tl? gözl?nilir. Bütün
nailiyy?tl?rin v? qar??da duran ça??r?l?r?n kökü m?kt?bd?n ba?lay?r. St?nil?n? ?xsin? f?rdin formala?mas? milli
d?y?rl?rin da??y?c?s? olmas?, öz u?urunu f?rd olaraq deyil, u?urlu bir dövl?tin, c?miyy?tin u?uru kimi görm?k imkan?
m?kt?bd? olan mühitd?n, t?hsil imkan?ndan as?l?d?r. M?kt?bd? is? bu mühit? yarad?c?s? m?kt?b direktorudur.
Mü?lliml?rin i??, yana?mas?, m?kt?b-valideyn münasib?tl?ri m?kt?b direktorlar?n?n f?aliyy?tind?n as?l?d?r. M?kt?b
d? direktorlar? üzr?l?rin d?ü?n?m?suliy?tl? layiqinc? d?y?rl?ndirm?li, r?hb?rlik etdikl?ri t?hsil mü?ssisil?rinin inki?af?
namin? var gücl?ri il? çal??mal?d?rlar.

Bu il d? m?kt?b direktorlar?n?n i?? q?bulu il? ba?l? yeni qaydalara uy?un olaraq, 4 m?rhil?d?n ibar?t müsabiq??
keçirilib v?vv?lc?d?n mü?yy?nl??dirilm? 597 vakant yer? 2260 n?f?n müraci?t? edib. ?mtahanda i?tirak ed?n 1591
n?f?rd?n 516-s? müsahib? m?rhil?sini burax?l?b. Onlardan 208 n?f?ri ölk?nin ??h?r v? rayonlar?ndak? vakant m?kt?bb
direktoru v?zif?sini i?? q?bul olunub.

Son 13 ild? m?kt?bl?rin 70 faizi yenid?n tikilib v? ya ?saslı t?mir olunub

- **“M?kt?blil?rin dostu” layih?sini d? son vaxtlar?n?n diqq?tç?k?n yenilikl?rind?n oldu. Gör?s?n bu,**
?agird-mü?llim münasib?tinin daha da yax??laşmas?na, valideyn m?mnuniyy?tini ??rait yaradacaqm??

- T?hsil T?hsil Nazirliyi “ASAN xidm?tl? birg?” M?kt?blil?rin “dostu” layih?sini start verib. Layih? t?hsilin
idar?edilm?sini t?kmill??dirilm?sini valideynl?rin ümumi t?hsil mü?ssisil?rinin h?yatında daha yax?ndant?tirak?

m?qs?dil? h?yata keçirilir.

"M?kt?blinin dostu"nun əsas vəzifələri müəllim və gənc uşaqların üçün təhlükəsiz mühit yaratmaq, ilk tibbi və psixoloji yardım göstərmək, müəllimlərə olaraq gənc valideyn, müəllim, təlim-təربiyə müəssisələrinin kollektivi və rəhbərliyi ilə əməkdaşlıqda diaqnostik işlərinin aparılmasına olacaq. "M?kt?blinin dostu" həmçinin hər bir yaş qrupuna uyğun uşaqların hər hansısa xüsusi keyfiyyətlərinin və intellektual inkişafının təmin olunmasını, onlarda özünü təربiyə və özünü inkişaf bacarıqlarının formalaşdırılmasına da itirak edəcək. Layihə ilk mərhələdə Bakı şəhərindəki 30 ümumi təhsil müəssisəsində həyata keçiriləcəkdir.

- Son 3 ildə ölkədə təhsilində olimpiadaların keçirilməsi ilə bağlı yaxın vaxtda nə formalaşdırılacaq? Nəticələr nəyi deyir?

- Səlam və salamətliklə qarşı mühtində keçirilən bu yarışlar gənc uşaqların müvafiq fənlərə olan maraqlarını daha da artırmağa səbəb olur.

Cari tədris ilində Koreya, Albaniya, Rusiya və Çində keçirilən 5. müxtəlif beynəlxalq fənn olimpiadasında Azərbaycan məktəbliləri 5. gümüş və 11. bürünc medal qazandı. Təsəffüf deyil ki, bir çox respublika və beynəlxalq olimpiada qalibi olduğumuz dünyada nüfuzlu universitetlərdə təhsil alanlar Moskva, Beynəlxalq Mendeleyev Olimpiadasının qalibi Lomonosov adına Moskva Dövlət Universiteti, Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında medal alan gənc uşaqların Türkiyənin Bilkent və Orta Doğu Texniki universitetlərində təhsil alırlar.

Respublika fənn olimpiadalarının birinci mərhələsində bu il itirak edənlər gənc uşaqların sayı xeyli artıb. Belə ki, iştirakçıların sayı 27 500 nəfər olub. Qaliblər arasında paytaxtla müqayisədə bölgə məktəblilərinin üstünlük təkil etməsi isə müsbət hal kimi dəyərləndirilməlidir. Bu il 260 gənc olimpiadanın qalibi adına layiq görülüb.

- Məktəb təhsilinin statistikasına görə, Azərbaycan artıq uzun illərdir ki, qabaqcıl ölkələrdən sayılır. Bu sahədə son rəqəmlər necədir?

- Bəli, Azərbaycan bu sahədə öncüdür. Son 13 ildə ölkəmizdə məktəblərin 70 faizi yenidən tikilib və ya təsəvvüf təmir olunub. Yeni tədris ilində ölkəmizdə 29 yeni məktəb, o cümlədən Təhsil Nazirliyinin sifarişli 7 məktəb istifadəyə verilib.

101 məktəbdə təsəvvüf 384 məktəbdə isə cari təmir işləri aparılıb. 10 təhsil müəssisəsinin tikintisi isə davam edir. Yeni tədris ilində Təhsil Nazirliyinin təsəvvüf Tikinti və Təchizat Dərsinin sifarişli 2 internat məktəbi təsəvvüf təmir olunub, istifadəyə verilib.

- Mikayıl müəllim deyəsən, təhsilimiz gətdikcə "ASAN"la??r. "ASAN" məktəb, "ASAN peşə", "Məktəblinin dostu" və sairə. Maraqlı layihələrdir. Onların, xüsusən də "ASAN peşə" layihəsinin coşqunluğu nəyəndir? mükündürmü?

- Təhsil sistemi halinin böyük hissəsini təhəttədiyində bizim "ASAN xidməti" olan məktəblərdə mənəvən gənclər təhsiləndirilməsi təsadüfi xarakter da??m?r. Məqsədimiz təhsil xidmətlərini daha rahat və təffəffaf formada çatdırmaqdır. Bu tədris ilində ilk peşə ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul pilot olaraq "ASAN peşə" layihəsinə üzrə Bakı və Gənc şəhərlərində fəaliyyət göstərən "ASAN xidməti" mərkəzlərində həyata keçirilib. Bu, Təhsil Nazirliyi ilə "ASAN xidməti" arasında məktəblərin qərvəvə sində reallaşdırılır. 4 mindən artıq qərvəvə ilk peşə ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul olunub.

"ASAN peşə" layihəsinin vətəndaşlara rahatlıq və təmin olunmasını Təhsil Nazirliyi "ASAN xidməti" məktəblərində sənədlərinin artması və ilk peşə ixtisas təhsili müəssisələrinin gənc uşaqların prosesində subyektiv amillərin aradan qaldırılması məqsədlərində xidmət edir.

Bundan Bundan əlavə, Bakı və Gənc şəhərlərində ilk peşə ixtisas təhsili müəssisələrində bəzi sənədlərinin rasionallaşdırılması, dövlət özəl məktəblərinin qurulması və iştirakçılıqda peşə təhsilinin inkişafına yönələn layihələrin icra olunması (British Council və Absheron Hotel Group, Bocsh, Knauf, "T STEP Academy") üzrə işlər aparılır. Ukraynanın "T STEP Academy" şirkəti ilə birgə həyata keçirilən layihə qərvəvə sində bəzi texnologiyalar və sistem inkişafı, kompüter qrafikas və dizayn, proqram təminatının yaradılması ixtisaslar üzrə birgə fəaliyyət nəzərdə tutulub.

Təhsil Nazirliyi ölkə iqtisadiyyatının ixtisaslı kadrlara olan tələbatının ödənilməsinə müasir iqtisadi

çə??r??lara çevik reaksiya vermək qabiliyyəti olan ilk pe??-ixtisas təhsili sisteminin formalaşdırılması v? mövcud pe??-ixtisas təhsili??b??sinin dövlət-biznes partnyorluğuna əsaslanan sistemə transformasiyasının təmin etmək üçün kompleks tədbirlər həyata keçirir. Odur ki, müasir dövrün tələblərinə uyğun ilk pe??-ixtisas təhsili ixtisaslaşdırma yiyələnmək üçün yaradılması imkan v? potensialdan yararlanmaq abituriyentlərin seçimində v? istəyində əsaslıdır.

Təhsil Nazirliyi yanında Pe??-Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması da ilk pe??-ixtisas təhsili sahəsində pe??-ixtisaslaşdırma sahəsində təhsilini artırmaq və rəqabətqabiliyyəti ixtisaslaşdırma kadrların hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə yaradılıb.

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu hansı məqsədlə yaradıldı? Hər tələbə bu kreditlərdən istifadə edə bilərmi?

- Maarifçi Tələbə Kredit Fondu Təhsil Nazirliyinin tələbbüsü ilə yaradılıb. Fond dövlət ali təhsil müəssisələrində tələflərin təhsil olunub. Fondun əsas missiyası təhsil haqqının ödənməkdə çətinlik çəkən az təminatlı ailələrdə olan tələblərə tələbələrin müddətli güzəştli kreditlərin verilməsi vasitəsilə onlara ali təhsil almaqda bərabər imkanların yaradılmasıdır.

Tələblərə tələflərin təhsil kreditləri üzrə müraciət yalnız elektron qaydada həyata keçirilir. Kreditlər üçün müraciət edənlərə tələblərə müəyyən ümumi tələblər cavab verməlidir. Belə ki, fonda Azərbaycan Respublikasında vətəndaş olan, müvafiq təsviq universitetlərin birində təhsil alan v? təhsilini davam etdirmək üçün maliyyə yardımına ehtiyac duyan tələblərə müraciət edə bilər.

Cari ilin iyununda artıq 22 tələbəyə kredit ödənilib. Kreditlərin yenidən verilməsi isə oktyabrın 1-dən başlanacaq Tələbə kreditləri ilə bağlı artıq beynəlxalq təkilatlarla mərkəzləşdirilmiş əlaqələndirilmiş Dövlət Bankı ilə ilkindən qılın aparılıb. v? texniki yardım göstərilməsi üçün məsləhətçi ayrılıb. Məqsəd beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsidir. Artıq bu il üzrə ilkin hesabat hazırlanıb.

Bu ali təhsil müəssisələrində rekord sayda tələbə qəbul olunub

- Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyəti bəzəyənlərin gələcəyimiz üçün yaradılan daha bir vasitədir v? xüsusi qeyd olunmalıdır. Bu, beynəlxalq mərkəzləşdirilmiş yönündə hansirəlləyi? rəvac verəcək?

- Azərbaycanla Fransa arasında bir çox sahələrdə olduqca ikinəncə təhsil sahəsində də yüksək əməkdaşlıq v? mərkəzləşdirilmiş əlaqələndirilmiş Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) yaradılması da bu mərkəzləşdirilmiş bariz nümunəsidir. Eyni zamanda, bu Avropa keyfiyyətli ali təhsili ölkəmizdə idə etməyi imkan verəcək, bu isə mühüm irəliləyiş olacaq.

UFAZ bu tədris ilində ADNSU-nun binasında Azərbaycanda ən çox tələbat olan 4 ixtisas üzrə tədrisə start verəcək. Bu ixtisaslar kimya, geofizika, neft-qaz mühəndisliyi v? kompüter elmləridir. Təhsil bütün ixtisaslar üzrə 1 il hazırlıq, 3 il tədris müddəti olmaqla, 4 il davam edəcək. UFAZ-nin məzunları ikili diplom (Strasburq Universiteti v? ADNSU) ilə edəcəklər.

- Ötən il dekabrda alimlərimiz üçün xüsusi imkanların yaradılması bəzi Təhsil Nazirliyi ilə "Thomson Reuters" arasında müqavilə imzalandı. Bu müqavilənin hazırlığı icra vəziyyəti necədir?

- Təhsil Nazirliyinin "Thomson Reuters" şirkətinin elmi tədqiqatlar və intellektual mülkiyyət üzrə ödəsi ilə imzalandığı müqaviləyə əsasən, Azərbaycanın 40 ali təhsil müəssisəsi dünyada məşhur elmi istinad indeksi olan "Thomson Reuters Web of Science" platformasına qatılma imkanını qazanıb. Bununla yanaşı, AAMEA-nin alirəllərdə bu platformadan istifadə edilə bilər. Həmin bazaya qatılma beynəlxalq elmi dairələrdə tanınmaq və global universitet reytinglərində yüksəlmək imkan verəcək.

Dünyanın ən tanınmış elmi-analitik informasiya təminatçısı olan "Thomson Reuters" şirkəti ilə mərkəzləşdirilmiş

r?c?qab?t?qabil insan kapital?n?n haz?rlanmas? siyas?tin?saslan?r v? ölk?mizin inki?af konsepsiyas?na d?st?k göst?rilm?si m?qs?di da??y?r.

- Sizc?, t?l?b? köçürülm?sinin elektron qaydada apar?lmas? bu sah?d? n?yi d?yi??c?k?

-Bu ilin avqustunda t?l?b?l?rin köçürülm?sind? yenilik etdik. Art?q t?hsil alanlar?n ölk? daxilind? v? xaricd? yerl??n ali t?hsil mü?ssisil?rind?n köçürülm?si, yaxud bir ixtisasdan dig?rin? d?yi?dirilm?si elektron qaydada h?yata keçirilir. Burada n?sas? m?qs?d t?l?b? köçürülm?sind? ??ffaf??n? rahat??n? sad??mi?d prosedurun yarad?lmas?d?r. n?ndi t?l?b? rahat ??kild? bir universitetd?n dig?rin? v? ya bir ixtisasdan ba?qas?na köçürülm?k ist?yirs?, bunun üçün sad?c?, elektron ??kild? m?lumatlar?n daxil ed?r?k ist?yini realla?d?ra bil?r.

T?hsil Nazirliyinin ?sas h?d?fi odur ki, t?hsil prosesinin ba? verdiyi bütün sferalarda ??ffaf mexanizm yarats?n. YY?ni müraci?t ed?nl? m?mur aras?nda birba?a ünsiyy?t olmadan m?s?l? h?llini taps?n. Bu h?m d? ölk?mizd? son ill? ill?rd? t?tbiq olunan elektron idar?çilik sisteminin bir h?lq?sidir. T?hsil Nazirliyi t?hsilin bütün sferalar?nda bu cür innovativ yana?malar? davam etdirm?yi ?sas m?qs?d say?r.

- Mikayıl mü?llim, bu günl?rd? T?hsil Nazirliyind? keçiril?n kollegiya iclas? ali t?hsilin inki?af trendl?rin? h?s?r olunmu?du. Sizc?, bu inki?af tendensiyalar?n nec? t?sbit etm?k olar?

-Bu il ali t?hsil mü?ssisil?rind? bel? dem?k mümkün olarsa, ümumilikd? rekord sayda t?l?b? q?bul olunub. Bu Bunu ilk növb?d? q?bul imtahanlar?nda keçid bal?n? a?a? sal?nmas? hesab?na deyil, akademik n?tic?l?rin yüks?ldilm?si hesab?na ?ld? etmi?ik. Bu, ölk?mizd? Azərbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham ?liyevin r?hb?rliyi il?l? t?hsil sah?sind? h?yata keçiril?n islahatlar?n m?ntiqi n?tic?sidir. Ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün t?l?b?l?rin h?m say?n?n art?m?, h?m t?l?b?l?rin göst?rdikl?ri n?tic?l?rin yüks?lm?si, dü?ünür?m ki, onlar?n f?aliyy?ti üçün çox münbit bir ??rait yarad?r.

Bilir Bilirsiniz ki, c?nab Prezidentin müvafiq f?rman? bil? bu yax?nlarda "Azərbaycan Respublikas?n?n "Elm haqq?nda" qanunu q?bul olunub. H?min qanunda h?mkarlar?m?zla d?f?l?rl? müzakir? etdiyimiz mövzulardan biri, n?hay?t, öz müsb?t h?llini tap?bd?r. Bu, çox böyük bir ir?lil?yi dir. Ölk?mizd? t?dqiqat universitetl?rinin tan?nmas? - bel? bir status, bel? bir anlay?? c?nab Prezident t?r?find?n müvafiq qanunla t?sdiql?nib.

Biz ali t?hsil mü?ssisil?rind?, xüsusil? böyük ??h?rl?rd?, ilk növb?d?, paytaxtda t?l?b? yataqxanalar?n?n az colmas?n?, bir çox universitetl?rd? olmamas?n? müzakir? etmi?ik. Bunun s?b?bl?ri d? h?r birimiz? yax?? m?lumdur. Bizim t??bbüsümüz? müsb?t cavab ver?r?k Heyd?r ?liyev Fondunun d?st?yi v? t??bbüsü ?sas?nda ??h?rimizin m?rk?zi hiss?sind? 1000 n?f?rlik t?l?b? yataqxanas?n?n layih?sini start verilib. Bu layih? dövl?t-öz?l t?r?fda??n?n daha bir nümun?sidir. Haz?rda layih?l?ndirm? il?ri ba?a çatd?r?l?b v? yax?n günl?rd? art?q tikinti il?rin? ba?lanacaq. Mü?asir t?l?b? yataqxanas? bu gün mövcud olan ?n müasir standartlara uy?un olaraq t?l?b? infrastrukturunu v? bugünkü h?yat t?rzini n?z?r? almaqla in?a edil?c?kdir.

Onu da qeyd etm?k ist?yir?m ki, bu, dövl?tin müvafiq ali t?hsil mü?ssis?sinin, xüsusil? Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin balans?nda olan ?razil?rd? h?yata keçiril?c?kdir. Lakin burada layih?nin bir öz?lliyi vard?r, biz bel? bir f?ls?f? v? siyas?ti h?yata keçir?c?yik ki, yaln?z Dövl?t Neft v? S?naye Universitetinin t?l?b?l?ri deyil, h?mçinin dig?r ali t?hsil mü?ssisil?rinin yataqxanaya ehtiyac? olan t?l?b?l?ri müvafiq kvotalara uy?un olaraq, h?min yataqxanalarda yerl??m?k imkan? qazans?nlar.

Bu q?bild?n olan dig?r m?s?l?l?rd?n biri kimi ölk?mizd? f?aliyy?t göst?r?n ali t?hsil mü?ssisil?rimiz üçün vahid elmi laboratoriya n? vahid infrastrukturun yarad?lmas? m?s?l?sini n?z?rd?n keçiririk. M?qs?d ondan ibar?tdir ki, ölk?mizin ali t?hsil sistemind? yeti??n t?l?b?l?r yaln?z öz sah?l?rind? püxt?l??mi? müt?x?ssis v? pe??kar kimi deyil, h?mçinin d? müasir Azərbaycan?n layiqli v?t?nda?? kimi öz hüquq v? v?zif?l?rini bil?n, v?t?nin?, öz dövl?tin? hörm?tl? yana?an bir g?nc v??xsiyy?t kimi yeti?dirilsin. Bir daha vur?ulamaq ist?yir?m ki, bu bizim birg? i?imizin n?tic?sidir. ?min?m ki, bu istiqam?td? s?yl?rimizi davam etdir?c?yik.

Ölk?mizd? bu il iki apar?c? ali t?hsil mü?ssis?sinin yeni filiallar? f?aliyy?t? ba?lay?b. Qazaxda Bak? Dövl?t Universitetinin, Zaqatalada Azərbaycan Dövl?t ?qtisad Universitetinin filial?. Bir yeni ali t?hsil mü?ssis?si- Azərbaycan-Fransız Universiteti yeni t?dris ilind?n f?aliyy?t? ba?lay?r. Bir s?rali t?hsil mü?ssisil?ri daxil transformasiya v? bel?likl? d? öz strukturular?n?n sa?lamlad?r?lmas? prosesini davam etdiril?r. Bel?likl?, biz potensialm?z? art?rmaqla, innovasiyalar? geni?l?ndirm?kl? Azərbaycan regionun t?hsil m?rk?zin? çevirm?yi h?d?fl?mi?ik.

- C?nab nazir, m?kt?bd?nk?nar t?hsil sah?sind? hans? yenilikl?r var?

- Bu yenilikl?r öt?n t?dris ilind? kifay?t q?d?r çoxsayl? olub. Növb?ti t?dris ilind? d? bu i?in miqyas? ?hat?li

olacaq. Bu tədbirlər çərçivəsində 60 minədək məktəblinin müxtəlif tarixi və dövlət həmiyyəti məkanlara ekskursiyas-
təkil olunub, "Multikulturalizm ili" ilə əlaqədar yaradıcı və mərkəzlərinin müxtəlif konsert proqramları keçirilib.

İdman sahəsində isə bu ilin tədbirləri rəngarəng olub. Elə gətürək Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə
keçirilən "Bak marafonu 2016" yarışını. Sevindirici haldır ki, "Bak Marafonu 2016"da Təhsil Nazirliyinin
tabeliyindəki məktəblərinin mərkəzləri və idmançılar - Namiq Sədiyev, Turan Sadıqov, Elman Abəyov, Raid Aslanov,
Rəşad Rəcəbli, Lal Pirumova ən yüksək nəticə göstərmişlərdir.

"Rio 2016" Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlıq işində Milli Olimpiya Komitəsi, idman federasiyaları,
Gənclər və İdman Nazirliyinin rəhbərliyi ilə birgə geniş tərkibli görüşü keçirilib. Görüşün məqsədlərindən biri təhsil
və idman qurumları arasında üzvi əlaqəni təmin etməkdir, təhsil qurumlarının idman potensialından və məktəblərin
idman qurumlarından səmərəli istifadə etməkdir. Həmçinin Milli Olimpiya Komitəsi, Gənclər və İdman Nazirliyi və
müvafiq idman federasiyalarının dəstəyi ilə təhsil müəssisələrində əgirdlərin idmana, xüsusən də bədən tərbiyəsinə
cəlb olunması, məktəblərdə gənclər arasında idmanın kütləviliyinin təvəqü məqsətlərdən biri olub. Sevindirici
haldır ki, son illərdə məktəbdən kənar tərbiyənin effektiv təkilinə ticarət müxtəlif miqyaslı yarışmalarda çətin
təhsil-idman məktəblərinin yetirmələrinin sayı da çoxalır.

Təsadüfi deyil ki, Rio-de-Janeyro şəhərində təkil olunan XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında respublikamız
təmsil edənlər arasında yüksək nailiyyət qazanmış 2 nəfər idmançı Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşaqlar
gənclər idman məktəblərinin yetirmələridir. Belə ki, sərbəst gül üzərində idmançı Məzə gümüş, digəri isə bürünc
medala layiq görülüb. Həmçinin Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Gənc Şah Fiziği Hazırlıq
Klubunun direktoru Rəşad Qasimov "Rio-2016" XV Yay Paralimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanıb. Bütün bu
uşaqların ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin idmanın inkişafına göstərdiyi davamlı qayğı sayəsində qazanılan
nailiyyətlərin sayı daha da artır.

Bakda keçirilən 42-ci Ümumdünya Əhəmat Olimpiyadasında 6 komanda üzrə 30 əhəmatçı ilə təmsil olunan
milli komandamızın üzvlərindən 22-si Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən UGƏM-in yetirmələridir.

Ümumilikdə, təhsil insanı inkişaflandırmaq üçün əhəngdar işlər təmin etməlidir. Səstərdə qazanılan akademik
göstəricilərə əlavə olaraq təhsil alanın fiziki inkişafı da bu vəhdətdə məktəbin ailənin və bütövlükdə sosial mühitin
gənclərin formalaşmasındakı rolundan əlverişli təhsilində yəqin məqsədlərdə təhsil alanın imtahan balı ilə
ölçülmür, yetkin vətəndaşın formalaşması ilə birbaşa bağlıdır.

www.azerbaijan-news.az